

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

آموزش روخوانی قرآن کریم

به روش تفکیک خوانی و ترکیب خوانی
با رسم الخط و لهجه عربی

مؤلف: سعید بابائی

سرشناسه	:	بابایی، سعید - ۱۳۶۱
عنوان و نام پدیدآور	:	آموزش روخوانی قرآن کریم به روش تفکیک خوانی و ترکیب خوانی /
مشخصات نشر	:	مؤلف: سعید بابایی،
مشخصات ظاهری	:	مشهد: مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب
شابک	:	۸۰ ص
وضعیت فهرست نویسی	:	۸-۲۳۲-۴۷۶-۶۰۰-۹۷۸
موضوع	:	فیبا
یادداشت	:	
رده‌بندی کنگره	:	
رده‌بندی دیوبی	:	
شماره کتابشناسی ملی	:	

نام کتابآموزش روخوانی قرآن کریم به روش تفکیک خوانی و ترکیب خوانی

مؤلف.....سعید بابایی،

ناشر..... مؤسسه فرهنگی، هنری و انتشاراتی ضریح آفتاب

صفحه آرا حامد منصوریان

طراح

نوبت چاپ.....دوم (ویرایش جدید) ۱۳۹۷

قطع.....رقعی

شمارگان ۲۰۰۰

قیمت

چاپ

شابک..... ۸-۲۳۲-۴۷۶-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش: مشهد، خیابان امام خمینی، جنب اداره کل آموزش و پرورش خراسان رضوی
بازرگانی: (۰۵۱)۳۲۲۸۱۴۱۰ سفارشات: (۰۵۱)۳۲۲۸۳۴۲۲ دفتر نشر: (۰۵۱)۳۲۲۸۰۱۶۷
Web site - www.zarihaftab.ir Email - zarihaftab@gmail.com

«حق چاپ محفوظ است»

پیشگفتار

قال رسول الله ﷺ:

بهترین شما کسی است که قرآن را فراگیرد و به دیگران نیز بیاموزد.

قرآن کلام الهی و معجزه‌ی جاوید پیامبر اسلام ﷺ می‌باشد که به صورت نوشتار درآمده است. برای ورود به این کتاب آسمانی می‌بایست ابتدا با شیوه‌ی نوشتاری و خواندن آن آشنا شویم. مجموعه‌ی حاضر سعی دارد قرآن‌آموزان را در این راه یاری نماید.

به جز قرآن، هیچ کتابی از عیب و نقص مبری نیست. کتاب حاضر نیز بر محور همین قاعده می‌باشد؛ لذا مستدعی است مریبان و کلیه‌ی عزیزان قرآنی از بیان نظرات خود در جهت بهبود این مجموعه دریغ نفرمایند. در این جا لازم می‌دانم از تمامی سروران به ویژه استاد محمدرضا شهیدی پور و همچنین استاد حسن حکیم باشی که در تدوین این کتاب یاری رسان بودند، تشکر و قدردانی نموده و از خداوند متعال توفیقات روزافزون در خدمت‌گزاری به قرآن را برای همگی مسئلت نمایم.

مؤلف

فهرست

سخنی با مرئیان ۸

مقدمه ۱۳

حروف

درس ۱: الفبای زبان عربی ۱۴

صداها

درس ۲: فتحه‌ی کوتاه ۱۷

درس ۳: کسره‌ی کوتاه ۲۱

درس ۴: ضمه‌ی کوتاه ۲۴

درس ۵: فتحه‌ی کشیده ۲۷

درس ۶: کسره‌ی کشیده ۳۱

درس ۷: ضمه‌ی کشیده ۳۵

ارزشیابی (۱) ۳۹

علائم

درس ۸: سکون ۴۶

درس ۹: تشدید ۵۰

درس ۱۰: مدّ ۵۴

درس ۱۱: حروف مقطعه ۵۸

درس ۱۲: تنوین فتحه ۶۱

درس ۱۳: تنوین کسره ۶۵

درس ۱۴: تنوین ضمه ۶۸

ارزشیابی (۲) ۷۱

الف وصل

درس ۱۵: الف وصل در میان کلام ۷۷

درس ۱۶: صدای کشیده پیش از الف وصل ۸۰

درس ۱۷: تنوین پیش از الف وصل ۸۳

درس ۱۸: الف وصل در ابتدای کلام ۸۶

وقف

درس ۱۹: وقف بر کلمات ۸۹

درس ۲۰: علائم وقف ۹۳

ارزشیابی (۳) ۹۷

سخنی با مربیان

پیش از ارائه‌ی توضیحاتی پیرامون مجموعه‌ی حاضر و شیوه‌ی آموزشی به کار رفته در آن، به بیان مطالبی در رابطه با یادگیری می‌پردازیم.

یادگیری: تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری فرد بر اثر تجربه را گویند.

سطوح یادگیری: در سه حیطه بررسی می‌گردد:

- الف- **حیطه‌ی شناختی:** دارای ۶ سطح می‌باشد: ۱- دانش ۲- درک و فهم ۳- کاربرد ۴- تجزیه و تحلیل ۵- ترکیب ۶- ارزشیابی
- ب- **حیطه‌ی مهارتی:** دارای ۵ سطح می‌باشد: ۱- مشاهده و تقلید ۲- مستقل انجام دادن ۳- دقت در عمل ۴- هماهنگی ۵- تسلط
- ج- **حیطه‌ی نگرشی:** دارای ۵ سطح می‌باشد: ۱- توجه ۲- واکنش ۳- ارزش‌گذاری ۴- سازماندهی ارزش‌ها ۵- تبلور در شخصیت

حواس در یادگیری: طبق برخی تحقیقات، میزان تأثیر حواس پنجگانه در

یادگیری به شرح زیر است:

- ۱- بینایی: ۶۵٪ ۲- لامسه: ۱۷٪ ۳- شنوایی: ۱۱٪ ۴ و ۵- چشایی و بویایی: ۷٪
- در این کتاب، یادگیری بیشتر بر حس بینایی و شنوایی (حدود سه چهارم کل یادگیری) متمرکز شده است.

عوامل مؤثر در یادگیری: استعدادهای هر فرد یکی از عوامل پیشرفت

وی می‌باشد. افرادی که دارای هوش درون فردی، میان فردی و به ویژه هوش ادبی - زبانی بالایی هستند معمولاً در یادگیری قرآن کریم موفق‌ترند. از دیگر

عوامل مؤثر در این مسیر می‌توان به آمادگی روحی و جسمی فرد، انگیزه و هدف، روش تدریس معلم، موقعیت و محیط، تجارب گذشته‌ی شخص، تمرین، پشتکار و ... اشاره نمود.

پیشنهاد می‌گردد مربیان عزیز قرآنی به موضوعاتی مانند روش‌های نوین تدریس، کلاس‌داری، استفاده از رسانه‌های جدید آموزشی، روانشناسی کودک و ... اهتمام ویژه داشته باشند.

اما در خصوص این کتاب به چند نکته اشاره می‌شود:

- این کتاب جهت شروع یادگیری روخوانی قرآن کریم بوده و بهتر است قرآن‌آموز، دوره‌ی دوم مقطع ابتدایی باشد.

- استفاده از CD جهت توضیح دروس و خوانش تمرینات، می‌تواند یادگیری را آسان‌تر و لذت بخش نماید.

- پیشنهاد می‌گردد برای آموزش دروس کتاب ۲۰ جلسه و ارزشیابی‌های آن ۳ جلسه در نظر گرفته شود.

- محتوای آموزشی بر اساس روایت حفص از عاصم و نیز رسم الخط و لهجه‌ی عربی می‌باشد.

- علائم موجود در رسم الخط به کار رفته در این کتاب، مطابق با مطالب عنوان شده می‌باشد.

- متن درس‌ها به رنگ سیاه، موارد جدید به رنگ قرمز و حروف ناخوانا (گاهی ناخوانا و همیشه ناخوانا) به رنگ آبی نوشته شده‌اند.

- برخی از درس‌ها مانند اشکال حروف، اشیاع‌ه‌اء ضمیر، علائم خاص و حروف ناخوانا در خلال دیگر دروس تلویحاً گفته شده‌اند.

- جهت کسب مهارت بیشتر قرآن‌آموز، علاوه بر تمرینات داخل درس‌ها، ارزشیابی‌هایی با تمرینات متنوع در میان دروس در نظر گرفته شده‌اند.

- انتظار می‌رود در پایان این محتوای آموزشی، قرآن آموزان بتوانند آیات قرآن کریم را به صورت کلمه به کلمه، **روخوانی** نمایند. برای نوآموزان قرآن کریم می‌توان پیش از مرحله‌ی «کلمه خوانی» از روش «تفکیک خوانی» نیز بهره برد. در این کتاب دروس ۱ الی ۱۷ به روش «تفکیک خوانی» و «ترکیب خوانی»، دروس ۱۸ و ۱۹ به روش «ترکیب خوانی» و درس ۲۰ به روش «روانخوانی» کار خواهند شد. در واقع دروس ۱۸ و ۱۹ و ۲۰ جهت آمادگی قرآن آموزان برای ورود به مرحله‌ی «روانخوانی» می‌باشد.

اصول تفکیک خوانی (بخش خوانی):

۱- هر حرف با صدای کوتاه (۱ ضربی) و یا صدای کشیده (۲ ضربی) یک

يُبَايِعُونَ	يُ	بَا	يَ	عُونَ
--------------	----	-----	----	-------

بخش محسوب می‌شود.

۲- هر حرف ساکن با حرف متحرک ماقبل خود، یک بخش محسوب

مَكَرَهُمْ	مَكْ	رُ	هُمْ
------------	------	----	------

می‌شود.

۳- هر حرف دارای تنوین، یک بخش محسوب می‌شود.

تَضْلِيلٍ	تَضْ	لِي	لٍ
-----------	------	-----	----

۴- هر حرف مشدّد، دو بخش محسوب می‌شود.

نَشَقُّقٌ	نَ	شَقُّ	قٌ
-----------	----	-------	----

عِنْدِي	عِنْدِ	يَ
---------	--------	----

۵- احکام حروف (به جز مدّ) رعایت نمی‌شود.

أَتَوَّالِ الْعِلْمِ	أَوْ	تَوَّالِ	عِلْمِ
----------------------	------	----------	--------

۶- بین هر بخش مکث کوتاهی شود.

مَجِيدٌ	مَ	جِي	دٌ
---------	----	-----	----

۷- در تفکیک خوانی، وقف نداریم.

اصول ترکیب خوانی (کلمه خوانی):

۱- هر کلمه به صورت مستقل خوانده می شود. دُعَاءِ عَرِيضٍ دُعَاءِ عَرِيضٍ

۲- کلماتی که بعدشان الف وصل قرار دارد، متصل با هم و مجموعاً یک

کلمه محسوب می شوند. مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ مَوْعِدُكُمْ يَوْمَ الزَّيْنَةِ

۳- کلمات کوچک را می توان مستقل و یا با کلمات قبل و بعدشان خواند.

شَاءَ	إِنْ	إِنْ شَاءَ
إِنْ شَاءَ		

۴- میزان کشش صداهای کوتاه (۱ ضربی) و کشیده (۲ ضربی) لحاظ گردد.

لَا يَغُوثَ	لَا يَغُوثَ
-------------	-------------

۵- بین هر کلمه مکث شود. خَلِدِينَ فِيهَا خَلِدِينَ فِيهَا

۶- کلمات بدون در نظر گرفتن قانون وقف خوانده می شوند.

حَسَنًا	حَسَنًا
---------	---------

مقدمه

قرآن به زبان عربی نازل شده است. برای خواندن قرآن کریم لازم است کمی با این زبان آشنا باشیم. البته خواندن قرآن بسیار آسان می‌باشد؛ زیرا حروف آن همانند حروف زبان فارسی بوده و حتی شاید وجود حرکات و علائم، موجب راحت‌تر شدن خواندن آن نیز شده باشند.

ا	الف	} حروف	} متن قرآن
ب	باء		
:	:		
ی	یاء		
فتحه َ	} کوتاه	} صداها	
کسره ِ			
ضمه ُ			
فتحه َ	} کشیده	} علائم	
کسره ِ			
ضمه ُ			
◌ْ	سکون		} علائم
◌◌◌	تشدید		
◌◌◌◌	مدّ		
◌◌◌◌◌	تنوین		
◌◌◌◌◌◌	وقف		
... ۰۰	خاص		}
	:		

درس ۱

الفبای زبان عربی

حروف الفبای زبان عربی همان حروف الفبای زبان فارسی هستند به جز چهار حرف «گ»، «چ»، «پ» و «ژ». شکل نوشتاری و اسامی هریک از این حروف در جدول صفحه‌ی بعد آمده است!

۱- در این کتاب حروفی که به رنگ آبی نوشته شده‌اند، ناخوانا می‌باشند.

